

Avgiftsmodell och kursavgifter för Kulturskolan Stockholm

Hemställen från kulturnämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Avgiftsmodell och kursavgifter för Kulturskolan Stockholm godkänns i enlighet med utlåtandet och bilaga till utlåtandet.
2. Avgiftsmodell och kursavgifter för Kulturskolan Stockholm börjar att gälla den 1 augusti 2026.
3. Nuvarande kursavgiftssystem för Kulturskolan Stockholm (dnr KS 2020/433) upphör därmed att gälla den 31 juli 2026.

Föredragande borgarrådet Torun Boucher

Sammanfattning av ärendet

I enlighet med kommunfullmäktiges budget för 2025 ska kulturnämnden i samarbete med kommunstyrelsen utreda stadens kulturskoleavgifter i syfte att öka jämlikheten. Kulturnämnden har tilldelats medel i kommunfullmäktiges budget 2026 för att Kulturskolan Stockholm ska införa sänkta kursavgifter.

Enligt beslut den 24 mars 2026 godkände kulturnämnden förslag till ny avgiftsmodell och nya kursavgifter för Kulturskolan Stockholm och hemställde ärendet till kommunfullmäktige för beslut. Förslaget ersätter nuvarande avgiftssystem som kommunfullmäktige beslutade om i maj 2020 (dnr KS 2020/433). Nämnden framhåller att en förutsättning för att införa lägre kursavgifter är att nämnden kompenseras för minskade intäkter om 9,8 mnkr per år till följd av sänkningen. I budget 2026 har nämnden kompenserats varför nämnden framhåller att det finns behov av ytterligare medel från och med år 2027 då avgiftssänkningen får helårseffekt.

Beredning

Ärendet har initierats av kulturnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret konstaterar att kulturnämndens förslag till nytt avgiftssystem och nya kursavgifter för Kulturskolan är i linje med intentionerna i

kommunfullmäktiges budget 2025 och bedöms skapa förutsättningar för ett breddat deltagandet, främst inom underrepresenterade grupper.

Föredragande borgarrådets synpunkter

I *Stockholms stads kulturskoleplan, Att växa med kultur, Kulturskoleplanen*, nyligen antagen i kommunfullmäktige, betonas särskilt vikten av få fler barn att delta i de längre kurserna. Dessa kurser skapar förutsättningar för verkligt lärande eftersom de ger tid för fördjupning, möjlighet att utforska ett ämne grundligt och utrymme att bygga relationer till både pedagoger och andra elever. Det är i denna kontinuitet som grunden läggs för ett livslångt kulturellt engagemang.

För att fler barn ska kunna ta del av dessa kurser krävs avgifter som inte utestänger. I det ekonomiska läge vi befinner oss i har många barnfamiljer svårt att få pengarna att räcka till det mest grundläggande: mat, kläder och fritidsaktiviteter. Kulturaktiviteter riskerar då att prioriteras bort, trots dess avgörande betydelse för barns utveckling, trygghet och välbefinnande.

Genom sänkta avgifter för kulturskolans korta och långa kurser och instrumenthyra öppnas dörren för fler att delta. Möjligheten att ansöka om avgiftsfri kulturskola för hushåll med inkomster under åtta prisbasbelopp innebär att barn som annars riskerat att stå utanför får samma chans att ta del av musik, teater, konst och andra kulturuttryck.

I en tid då statliga nedskärningar i studieförbund försvårar ungas kulturdeltagande blir denna satsning särskilt viktig. Den rödgröna majoriteten i Stockholm är tydlig: alla barn och unga ska kunna ta del av Kulturskolans utbud, oavsett familjens ekonomi.

Sänkta avgifter handlar därför inte bara om ekonomi utan om jämlikhet, framtidstro och barns rätt att utvecklas. När fler barn får möjlighet att delta stärks både deras kreativitet och självkänsla. Det är en investering som ger avkastning långt bortom kulturskolans lokaler, i kulturlivet, skolan och samhället i stort.

Bilaga

Bilaga Avgiftsmodell och kursavgifter för Kulturskolan Stockholm, dnr KS
2026/406-3.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner, Dennis Wedin och Andréa Hedin (alla M) och borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att avslå förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra

Kulturskolan är en mycket värdefull verksamhet, men som länge dragit med utmaningar att nå barn och unga från olika socioekonomiska bakgrunder. Deltagandet varierar fortsatt kraftigt mellan stadsdelar. Erfarenheter visar att det inte är avgiftsnivån i sig som utgör det främsta hindret, och att det som gett bästa resultat för att bredda räckvidden är riktade, uppsökande och avgiftsfria verksamheter, ofta i nära samverkan med skola och fritids.

Det är därför anmärkningsvärt att vänstermajoriteten driver igenom en modell som går rakt emot kulturförvaltningens egen analys. Förvaltningen konstaterar tydligt att generella avgiftssänkningar inte påverkar deltagandet, särskilt inte i stadsdelar med lågt deltagande. Att prioritera breda avgiftssänkningar är därmed inte bara ineffektivt, utan riskerar också att styra resurser bort från de insatser som faktiskt fungerar.

Under föregående mandatperiod infördes en mer träffsäker modell, med avgiftsdifferentiering och möjlighet till avgiftsbefrielse baserat på hushållens ekonomi i kombination med utbyggd uppsökande verksamhet. Den byggde på analys och beprövad erfarenhet och bidrog till att nå nya målgrupper. Att nu ersätta detta med en generell subvention, som i praktiken främst gynnar hushåll som redan deltar, är felprioriterat och inte den kulturpolitik vi står för.

Därtill väcker finansieringen frågetecken. Behovet av full kompensation för intäktsbortfallet lyfts av förvaltningen, men säkerställs inte i budgeten. Det riskerar att urholka Kulturskolans kvalitet och tränga undan andra kulturverksamheter.

Vi motsätter oss inte förenklingar och avgiftsförändringar som kan underlätta för verksamheten, men däremot att vänsterstyrets ideologiska utgångspunkter ges företräde framför förvaltningens egna erfarenheter och slutsatser. Vi vill se en fortsatt utveckling av träffsäkra avgifter och förstärkta uppsökande insatser för att nå fler barn och unga i hela staden.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 15 april 2026

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson och Johan Paccamonti (alla M), Jan Jönsson (L) och Jonas Naddebo (C) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande av Nike Örbrink (KD) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

I enlighet med kommunfullmäktiges budget för 2025 ska kulturnämnden i samarbete med kommunstyrelsen utreda stadens kulturskoleavgifter i syfte att öka jämlikheten. Kulturnämnden har tilldelats medel i kommunfullmäktiges budget 2026 för att Kulturskolan Stockholm ska införa sänkta kursavgifter.

Enligt beslut den 24 mars 2026 godkände kulturnämnden förslag till ny avgiftsmodellen och nya kursavgifter för Kulturskolan Stockholm och hemställde ärendet till kommunfullmäktige för beslut. Förslaget ersätter nuvarande avgiftssystem som kommunfullmäktige beslutade om i maj 2020 (dnr KS 2020/433). Nämnden anför att en förutsättning för att införa lägre kursavgifter är att de kompenseras för minskade intäkter om 9,8 mnkr per år till följd av sänkningen. I budget 2026 har nämnden kompenserats varför nämnden anför att det finns behov av ytterligare medel från och med år 2027 då avgiftssänkningen får helårseffekt.

Nuvarande avgiftsmodell

I Kulturskolans befintliga avgiftsmodell baseras avgiften på undervisningsgruppernas storlek för respektive ämne. Ämnen som traditionellt har mindre grupper, exempelvis musik, kostar mer medan ämnen med traditionellt sett större grupper, exempelvis dans, bild och teater, kostar mindre. Kulturskolan har under de senaste åren utvecklat nya ämnen och kursformat, som exempelvis film, spelskapande och online/hybridkurser i ordinarie utbud. En utmaning i utvecklingen av nya ämnen och format är att avgiftssystemet utgår från fyra traditionella ämnesinriktningar och ett bestämt antal lektioner. Nya ämnen har därför utformats och prissatts efter avgiftssystemets utformning, och inte efter det kursformat som passar deras särart. Det har medfört att det varit svårt att prissätta genreöverskridande kurser som inte tydligt passar in i någon av de angivna ämneskategorierna.

Baserat på hushållets inkomst finns möjlighet att söka nedsatt avgift och avgiftsbefrielse. Under de senaste åren har cirka 400 barn beviljats nedsatt avgift eller avgiftsbefrielse vilket medfört att Kulturskolan tillgängliggjorts för fler barn och unga. Av Kulturskolans statistik framkommer att den avgiftsfria verksamheten bidrar till att öka deltagandet i stadsdelsnämndsområden som har lågt deltagande i den avgiftsbelagda verksamheten.

Förslag till nya kursavgifter för avgiftsbelagda kurser

Kulturnämndens hemställan innehåller ämnesneutrala avgifter, vilket innebär att avgiften ska vara samma oavsett ämne, med undantag för lång kurs i ensemble, orkester eller kör som behåller det nuvarande priset om 500 kr. Förslaget utgår ifrån att avgifterna till så stor del som möjligt ska sättas utifrån kursformat, såsom lång eller kort kurs, och inte ämne. Ämnesneutrala avgifter bedöms underlätta utvecklingen av Kulturskolans utbud och ämnen, genom att kurser inom nya ämnen kan ges det format som passar ämnet.

Enligt nuvarande avgiftsmodell finns det möjlighet att söka nedsatt avgift och avgiftsfritt för Kulturskolans bokningsbara kurser baserat på hushållets redovisade inkomster. Kulturskolan har också syskonrabatt som gäller från och med det tredje barnet som går på Kulturskolan. I kulturnämndens förslag till ny avgiftsmodell ska alla hushåll med en årsinkomst lägre än åtta prisbasbelopp ha möjlighet att ansöka om avgiftsbefrielse. Möjligheten att ansöka om och beviljas syskonrabatt kvarstår.

Kursformat	Beskrivning	Ny avgift (kr)	Nuvarande avgift (kr)
Långa kurser			
Långa kurser*	6-16 veckor. Inkluderar online/hybridkurser.	650	750-950
Långa kurser - ensemble, orkester & kör	6-16 veckor. Inkluderar online/hybridkurser	500	500
Långa kurser fördjupning - Kulturskolans avancerade program	10-16 veckor. Inkluderar online/hybridkurser.	2400	2800
Långa kurser - Utomkommunal deltagare i mån av plats	6-16 veckor. Inkluderar online/hybridkurser.	4000	3500
Korta kurser			
Korta kurser	1-5 veckor. Inkluderar online/hybridkurser.	250	300-500
Korta kurser – Utomkommunal deltagare i mån av plats	1-5 veckor. Inkluderar online/hybridkurser.	1750	1750
Instrumenthyra			
Instrumenthyra	Instrumenthyra under högst 16 veckor.	250	300
Avgiftsfritt och syskonrabatt			
Syskonrabatt	Avgiftsfritt från och med tredje barnet i hushållet som deltar i Kulturskolan.		
Avgiftsfritt	Hushåll med en årsinkomst lägre än åtta prisbasbelopp.		

* Lång kurs inom ensemble, orkester och kör har samma pris som tidigare, 500 kr. Nuvarande avgift för instrumentkurs plus orkester eller ensemble är 1450 kr, ny avgift för instrumentkurs plus orkester eller ensemble blir 1150 kr.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 24 mars 2026 följande.

3. Kulturnämnden godkänner förvaltningens förslag om ny avgiftsmodell och förslaget till nya kursavgifter för Kulturskolan.
4. Kulturnämnden föreslår att den nya avgiftsmodellen och de nya kursavgifterna börjar gälla den 1 augusti 2026.

5. Ärendet hemställs till kommunfullmäktige.
6. Ärendet justeras omedelbart

Reservation av Isabel Smedberg-Palmqvist (L), Kristina Lutz m.fl. (M) och Jonas Naddebo (C), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Torun Boucher m.fl. (V), Alma Carlsson m.fl. (S) och Ylva Sjölin (MP), se Reservationer m.m.

Ersätтарыttrande av Destiny Zandi Lindgren (KD) som instämde i reservation anförd av Isabel Smedberg-Palmqvist (L), Kristina Lutz m.fl. (M) och Jonas Naddebo (C).

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 13 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Kulturskolan idag

Kulturskolan Stockholm är landets största kulturskola, med rötter i den kommunala musikskolan och Vår Teater. Verksamheten har breddats över tid och erbjuder idag kurser och aktiviteter inom flertalet kulturområden, såsom musik, dans, cirkus, konst, media, teater och musikal. Under senare år har Kulturskolan även utvecklat sitt utbud inom till exempel spelskapande, podcast och flera andra kulturuttryck.

Kulturskolan finns i samtliga elva stadsdelsområden och erbjuder aktiviteter i många olika format. Kulturskolan erbjuder alltifrån nybörjarkurser och prova på-tillfällen till avancerade program. Barn och unga deltar i korta och långa bokningsbara kurser och i öppen verksamhet utan föranmälan på sin fritid. Många deltar också genom olika former av samverkan med skolan. Ett exempel på verksamhet som genomförs under skoldagen är Kulturskolans orkesterskola/El Sistema och Kulturskolans årskursverksamhet så som Tvåornas kör, Förskoleklassernas dans och Fyrornas teater. Där når Kulturskolan många deltagare som annars inte skulle hitta till verksamheten under sin fritid.

Kulturskolans uppdrag

Kulturskolan ska vara en kreativ fristad, en plats för kultur, lust, glädje och nyfikenhet för lärande för alla Stockholms barn och unga. En plats där barn och unga kan utforska sina förmågor tillsammans med andra, utvecklas som skapande individer och stärka sin tro på sig själva. Kulturskolan ska vara en tillgänglig och trygg plats där barn och unga kan träffa varandra och skickliga pedagoger i konstnärligt lärande och skapande. Kulturskolan ska erbjuda kurser och aktiviteter och bidra till en meningsfull fritid under hela kalenderåret. Barn och unga ska ha samma möjligheter att upptäcka, prova på och utveckla sitt eget skapande oavsett förkunskaper eller var i staden de växer upp.¹

Nuvarande avgiftsmodell

¹ Stockholm stads kulturskoleplan. Beslutad i Kommunfullmäktige 2025-12-01.

Nuvarande kursavgiftssystem fastställdes av kommunfullmäktige den 25 maj 2020.

Långa kurser (Terminskurser)	Avgift
Musik/Sång	950
<i>Musik/Sång (storgrupp)</i>	750
Konst och media, cirkus, teater/musikal	950
<i>Konst och media, cirkus, teater/musikal (storgrupp)</i>	750
Ensemble/orkester/kör	500
Ensemble/orkester/kör (deltar även i instrumentundervisning/sång)	500
Kulturskolans avancerade program (KAP)	2800
Deltagare från annan kommun	3500
Korta kurser	Avgift
Kortkurs (sex lektioner)	500
Nyfiken på (tre lektioner)	300
Prova-på kurs (en lektion)	0
Deltagare från annan kommun	1750
Övrigt: instrumenthyra	300

Tabell 1. Tabellen visar Kulturskolans nuvarande avgiftsmodell och kursavgifter.

Kulturskolans långa kurser (terminskurser) kostar idag 950 kr eller 750 kr för en termin. Långa kurser inom orkester, ensemble och kör kostar 500 kr för en termin. Kurser med stor grupp kostar 750 kr och kurser med mindre grupp kostar 950 kr. I praktiken innebär det att ämnen som traditionellt har en mindre grupp såsom instrument och sång kostar 950 kr. Ämnen som traditionellt sett har större grupp såsom dans, bild och teater kostar 750 kr. Ämnen som traditionellt har en stor grupp men mer tid såsom dans, bild och teater för äldre deltagare kostar också 950.

Idag finns det möjlighet att söka nedsatt avgift och avgiftsfritt för Kulturskolans bokningsbara kurser. Vid ansökan om nedsatt avgift eller avgiftsfritt ska ansökande redovisa hushållsinkomst. Hushåll som har en årsinkomst lägre än sex prisbasbelopp beviljas avgiftsbefrielse och hushåll som har en årsinkomst lägre än åtta prisbasbelopp beviljas nedsatt avgift. Nedsatt avgift för en lång kurs (terminskurs) innebär en sänkning av kurspriset på 300 kr per termin. Kulturskolan har också syskonrabatt som gäller från och med det tredje barnet som går på Kulturskolan.

Kulturskolan har idag en mängd olika varianter på antal tillfällen, antalet deltagare per grupp samt tid per tillfälle inom formatet Långa kurser (terminskurser). Detsamma gäller för formatet Korta kurser. Varianterna utgår från barn och ungas behov vad gäller ålder på deltagare och estetiskt uttryck.

Kulturskoleavgifter i länet

Stockholms stads kulturskoleavgifter är i stor utsträckning lägre än eller i samma prisklass som de övriga Kulturskolorna i länet. Några kulturskolor har lägre avgift än

Kulturskolan. Det finns flera Kulturskolor i regionen har ämnesneutrala avgifter, även Malmö och Göteborgs kulturskolor har ämnesneutrala avgifter.

Kommun	Musik	Dans	Teater	Bild och form	Kortkurs	Avancerat program	Ensemble, vid terminskursplats inom parentes
Botkyrka	350	350	350	350	200	750	200
Danderyd	1720	1720	1720	1720	860	-	1820 inkl. terminskurs
Ekerö	1092 - 1520	-	1092 - 1520	1092 - 1520	0 - 1400	-	1092
Haninge	1000	750	-	750	-	-	500
Huddinge	1100	1100	1100	1100	100 - 500	1480	1100 (900)
Järfälla	1100	1100	1100	1100 - 1250	300 - 600	1250 - 1750	750 (200)
Lidingö	1330 - 1765	-	1535	-	-	-	(0)
Nacka	1245	1272	1272	1028	-	-	599
Norrtälje	100	100	100	100	-	-	(0)
Nykvarn	500	-	500	800	-	-	350
Nynäshamn	950	950	950	950	-	-	950
Salem	800	800	800	0	-	-	0
Sigtuna	1317	861 - 1147	861 - 1147	1147	-	1951 - 3098	823
Sollentuna	1210	990	1210 - 1760	1210	-	2420	900 (490)
Solna	700 - 1250	700 - 1250	700 - 1250	700 - 1250	350	1650	0 - 1250
Stockholm	750 - 950	750 - 950	750 - 950	750 - 950	300 - 500	2800	500
Sundbyberg	955 - 1470	955 - 1470	1470	980	½ kursavgift	3450	955
Södertälje	600	600	600	600		900	0
Tyresö	750 - 1460	840 - 1460	840 - 1460	840 - 1460	505 - 840	2600	0
Täby	1700	-	1700	1700	850	-	150
Upplands-Bro	600 - 900	600 - 900	600 - 900	600 - 900			0 - 900
Upplands Väsby	650 - 1050	650	650	1050	-	-	600 (0)
Vallentuna	1500	900	900	900 - 1500	-	-	750

Vaxholm	1300 - 1950	900	900	900	-	-	800
Värmdö	1300	1300	1300	1300	-	-	430 (260)
Österåker	1561	-	-	-	-	-	326

Tabell 2. Tabellen visar kursavgifter för Kulturskolorna i Stockholmsregionen. Källan är respektive kommuns/kulturskolas hemsida. Utdrag från hemsidorna är gjorda mellan 2026-01-12 - 2026-01-19.

Utvärdering av befintlig avgiftsmodell

Kulturskolan har utvärderat den nuvarande avgiftsmodellen.² Utvärderingen baseras på de åtgärder som förslags i 2019 års analys av effekter och resultat av insatser för breddat deltagande i Kulturskolan.³ Den nuvarande avgiftsmodellen utvärderades även 2021, men på grund av att deltagandet i kulturaktiviteter i stort gick ner under pandemin var det svårt att jämföra med deltagande innan pandemin.

Kulturskolan har arbetat med de förslag på åtgärder som föreslagits i 2019 års analys. Kulturskolan ser att många av de insatser som beskrivs i analysen har gjort att Kulturskolan når ut bredare med sin verksamhet. En slutsats i utvärderingarna från 2019 och 2021 som kvarstår är att en mindre förändring av avgifterna inte påverkar deltagandet i den bokningsbara verksamheten i olika stadsdelsområden och för olika målgrupper.

Ett av de huvudsakliga förslagen i analysen som föranledde de nya avgifterna 2020 var att införa högre kursavgifter för att frigöra resurser för att kunna tillgängliggöra Kulturskolan för fler. Detta genom att införa en avgiftstrappa med möjlighet till sänkt avgift och hel avgiftsbefrielse för de hushållen med sämre ekonomiska förutsättningar, samt för att finansiera en viss avgiftsfri verksamhet.

Kulturskolans har sedan 2020 ett ökat antal deltagare inom den avgiftsfria verksamheten i skolan samt den öppna avgiftsfria verksamheten. Exempel på avgiftsfri verksamhet i skolan är årskursverksamheten Tvåornas kör. Ett exempel på öppen verksamhet är Klubb Arena, en ungdomsscen där unga i staden får möjlighet att uppträda, ta del av kultur och umgås med andra likasinnade.

Kulturskolans har sedan 2010 sökt medel från Kulturrådet för olika satsningar på utveckling av öppen verksamhet. Kulturrådet har aviserat att bidraget tilldelas även 2026 och kan användas hela 2027. Därefter finns inget besked om bidraget. Om det avskaffas riskerar Kulturskolan Stockholm minskade medel för öppen verksamhet.

² Kulturförvaltningen. Kulturskolan. Utvärdering av Kulturskolans avgiftsmodell och avgifter 2025. Dnr KUL 2025/1770-1

³ Kulturförvaltningen. Kulturskolan. Effekter och resultat av insatser för breddat deltagande i Kulturskolan Stockholm. Sammanfattande analys med förslag till åtgärder. 2019-09-25.

Kulturskolans statistik visar att den avgiftsfria verksamheten bidrar till att öka deltagandet i stadsdelsområden som har lågt deltagande i den avgiftsbelagda verksamheten, vilket också utjämnar deltagandet mellan stadsdelsområdena. Några av Kulturskolans enheter har uppmärksammat att även anmälningsförfarandet är en tröskel för vissa deltagare och vårdnadshavare som gör att de inte tar del av Kulturskolans bokningsbara verksamhet. Detta understryker behovet av avgiftsfri verksamhet för att nå ut med verksamhet till fler.

Kulturskolan har öppen och uppsökande verksamhet i parklekar, på fritidsgårdar och på bibliotek. Uppsökande verksamhet är bra för att nå ut i specifika områden eller till specifika målgrupper som Kulturskolan annars har svårt att nå.

I Kulturskolan finns det möjlighet att söka nedsatt avgift och avgiftsbefrielse som beviljas baserat på hushållsinkomst. Cirka 350 barn och unga under läsåret 2023/2024 och ca 400 barn under läsåret 2024/2025 beviljades nedsatt avgift eller avgiftsbefrielse. Kulturskolan drar slutsatsen att nedsatt avgift och avgiftsbefrielse har fungerat väl för att tillgängliggöra Kulturskolan till fler.

Kulturskolan har under de senaste åren utvecklat nya ämnen och kursformat. Kulturskolan har nu ämnen som film, DJ, spelskapande och online/hybridkurser i ordinarie utbud. En utmaning i utvecklingen av nya ämnen och format är att Kulturskolans avgiftssystem utgår från fyra traditionella ämnesinriktningar och ett bestämt antal lektioner. Nya ämnen har därför utformats och prissatts efter de ämnen som finns i avgiftssystemet, och inte efter det kursformat som passar deras särart. Det har varit svårt att prissätta genreöverskridande kurser som inte tydligt passar in i någon av de angivna ämneskategorierna. Avgifter baserat på ämnen har inte gynnat utvecklingen av Kulturskolans utbud.

Som beskrivs ovan så baseras nuvarande avgifter på ämne. Ämnen som traditionellt har en mindre grupp såsom musik kostar mer. Ämnen som traditionellt sett har större grupp såsom dans, bild och teater kostar mindre. Ämnen som traditionellt har en stor grupp men mer tid såsom dans, bild och teater för äldre deltagare kostar också mer. Detta innebär att det ämne du väljer påverkar priset på kursen, tillsammans med längden på kurstillfället och antal deltagare. Då olika ämnen har bäst förutsättningar att genomföras med olika stora grupper och under olika långa kurstillfällen kommer det ämne du väljer påverka priset på din kurs. Ett exempel är att musik som oftast genomförs i mindre grupp blir dyrare än att gå i teater eller dans som oftast genomförs i större grupper. Ämnesneutrala avgifter skapar en jämlikhet då kurser kostar lika mycket oavsett vilket ämne stadens barn och unga vill delta i.

Ekonomisk analys

Kulturförvaltningens omvärldsanalys 2024 visar att det försämrade ekonomiska läget kan leda till ökade klyftor i deltagandet i kulturlivet, där de med svagare ekonomiska förutsättningar får sämre möjligheter att ta del av kultur och andra fritidssysselsättningar. Omvärldsanalysen lyfter att en rapport från Myndigheten för

ungdoms- och civilsamhällefrågor (MUCF) visar att den höga inflationen har begränsat hushållens möjlighet att betala för barns fritidsaktiviteter.

En rapport från Rädda Barnen visar på ett liknande sätt att föräldrarnas ekonomi i hög grad påverkar barnens möjlighet till en meningsfull fritid. Varannan ensamstående förälder och en av tre sammanboende med lägre inkomst uppger att man har haft svårigheter att betala för barnens fritidsaktiviteter. Det kan därmed konstateras att ett hinder för barns och ungas tillgång till en aktiv och meningsfull fritid är kostnader för aktiviteterna.⁴

Mot denna bakgrund skulle en sänkning av avgifterna kunna sänka tröskeln för deltagande i Kulturskolan, framför allt för de som hittat Kulturskolan men behövt prioritera bort att delta på grund av kostnaden.

Fritidskortet

Från och med september 2025 införde regeringen ett nationellt fritidskort. Vårdnadshavare kan då ansöka hos e-hälsomyndigheten om att använda fritidskortet för att betala barnets fritidsaktiviteter hos utföraren.

Alla barn och ungdomar i Sverige som är mellan 7 och 16 år kan få tillgång till Fritidskortet. Fritidskortets belopp är 550 kronor per barn 2026. Barn och ungdomar som bor i hushåll med bostadsbidrag får 2500 kronor. Ersättningen betalas till utföraren efter anmälan till aktiviteten.

Kulturskolan är sedan hösten 2025 ansluten till Fritidskortet. Fritidskortet omfattar dock inte hela Kulturskolans målgrupp, som är barn och unga mellan 6 och 22 år.

Lägre avgifter i kombination med fritidskortets bidrag gör att de avgiftsbelagda kurserna kommer att bli förmånliga även för familjer med låga hushållsinkomster.

Förslag till ny avgiftsmodell

Ämnesneutrala avgifter

Ämnesneutrala avgifter skapar en jämlikhet då kurser kostar lika mycket oavsett vilket ämne stadens barn och unga vill delta i.

Nuvarande avgifter baseras på ämne. Ämnen som har en mindre grupp eller har mer tid kostar mer och ämnen som har mindre tid eller större grupp kostar mindre. Detta innebär exempelvis att musik som oftast genomförs i mindre grupp blir dyrare än att gå i teater eller dans. Med ämnesneutrala avgifter kostar det lika mycket oavsett vilket ämne en deltar i.

Kulturförvaltningen föreslår att avgiften ska vara samma oavsett ämne, med undantag för lång kurs i ensemble, orkester eller kör som behåller det nuvarande priset 500 kr. Förslaget är att avgifterna till så stor del som möjligt ska sättas utifrån kursformat,

⁴ Stockholms stad. Kulturförvaltningen. Ett breddat deltagande i fokus: Kulturförvaltningens omvärldsanalys 2024. 2024.

såsom lång kurs eller kort kurs och inte ämne. Ämnesneutrala avgifter förenklar också utvecklingen av Kulturskolans utbud och ämnen, genom att kurser inom nya ämnen kan ges det format som passar ämnet.

Färre avgiftsnivåer

Två avgifter för långa kurser och en avgift för korta kurser gör det enklare att kommunicera avgifterna.

Tidigare avgiftsärende har styrt formaten på lovkurser och kortkurser så att Kulturskolan erbjudit lovkurser om 1-3 dagar och kortkurser under terminerna om 3-6 veckor. I det nya avgiftsförslaget blir formaten friare vilket kommer att underlätta planeringen av utbudet på exempelvis lovdagar.

Nedsatt avgift, avgiftsfritt och syskonrabatt

Idag finns det möjlighet att söka nedsatt avgift och avgiftsfritt för Kulturskolans bokningsbara kurser. Vid ansökan om nedsatt avgift eller avgiftsfritt ska ansökande redovisa hushållsinkomst. Kulturskolan har också syskonrabatt som gäller från och med det tredje barnet som går på Kulturskolan.

Nedsatt avgift för en lång kurs (terminskurs) innebär en sänkning av kurspriset på 300 kr per termin. Årligen har 30-50 hushåll beviljats nedsatt avgift under de två senaste läsåren.

Kulturförvaltningen föreslår att de familjer som idag kan ansöka om och beviljas nedsatt avgift i den nya avgiftsmodellen får möjlighet att ansöka avgiftsbefrielse istället. Förvaltningens förslag är att inkomstgränsen för att få avgiftsfri kulturskola höjs så att alla hushåll som har en årsinkomst lägre än åtta prisbasbelopp har möjlighet att ansöka om avgiftsbefrielse.

Att fler familjer har möjlighet att beviljas avgiftsfria kurser kan skapa förutsättningar för fler barn och unga att delta i Kulturskolan.

Det ska fortfarande vara möjligt att ansöka om och beviljas syskonrabatt.

Avgiftsfri verksamhet

Den avgiftsfria verksamheten är viktig för att Kulturskolan ska nå ut jämlikt med verksamheten. Den avgiftsbelagda verksamheten behöver kompletteras med ett varierat utbud av avgiftsfri verksamhet. Det följer kulturskoleplanens inriktning och utvärderingen av nuvarande avgifter där slutsatsen är att avgiftsfri verksamhet bidrar till att öka deltagandet i stadsdelar med lågt deltagande. Kulturskolan behöver fortsätta utveckla och utöka den avgiftsfria verksamheten för att kunna sänka trösklarna för deltagarna.

Förslag på nya kursavgifter

Kulturskolan presenterar nedan ett förslag till nya kursavgifter.

Kursformat	Beskrivning	Ny avgift (kr)	Nuvarande avgift (kr)
Långa kurser			
Långa kurser*	6-16 veckor. Inkluderar online/hybridkurser.	650	750-950
Långa kurser - ensemble, orkester & kör	6-16 veckor. Inkluderar online/hybridkurser	500	500
Långa kurser fördjupning - Kulturskolans avancerade program	10-16 veckor. Inkluderar online/hybridkurser.	2400	2800
Långa kurser - Utomkommunal deltagare i mån av plats	6-16 veckor. Inkluderar online/hybridkurser.	4000	3500
Korta kurser			
Korta kurser	1-5 veckor. Inkluderar online/hybridkurser.	250	300-500
Korta kurser – Utomkommunal deltagare i mån av plats	1-5 veckor. Inkluderar online/hybridkurser.	1750	1750
Instrumenthyra			
Instrumenthyra	Instrumenthyra under högst 16 veckor.	250	300
Avgiftsfritt och syskonrabatt			
Syskonrabatt	Avgiftsfritt från och med tredje barnet i hushållet som deltar i Kulturskolan.		
Avgiftsfritt	Hushåll med en årsinkomst lägre än åtta prisbasbelopp.		

Tabell 3. Kulturskolans förslag till nya kursavgifter för avgiftsbelagda kurser och instrumenthyra. Beskrivning av förutsättningar för att beviljas syskonrabatt och avgiftsfritt.

* Lång kurs inom ensemble, orkester och kör har samma pris som tidigare, 500 kr. Nuvarande avgift för instrumentkurs plus orkester eller ensemble är 1450 kr, ny avgift för instrumentkurs plus orkester eller ensemble blir 1150 kr.

Exempel på kostnad utifrån nya kursavgifterna

Deltagande i lång kurs under ett läsår

Terminsavgift 650 kr x2 1300 kr

Att betala 1300 kr

Skillnad

-

200-600 kr beroende på ämne

Deltagande i lång kurs under ett läsår, med fritidskortet

Terminsavgift 650 kr x2 1300 kr

Fritidskortet -550 kr

Att betala 750 kr

Skillnad

-

750-1150 kr beroende på ämne

Deltagande i lång kurs inom musik och hyra av instrument

Terminsavgift 650 kr x2 1300 kr

Instrumenthyra 250 kr x2 500 kr

Att betala 1800 kr

Skillnad

-

700 kr

Deltagande i lång kurs inom musik och hyra av instrument, med fritidskortet

Terminsavgift 650 kr x2 1300 kr

Instrumenthyra 250 kr x2 500 kr

Fritidskortet -550 kr

Att betala 1250 kr

Skillnad

-

1250 kr

Kombinera instrumentkurs med orkester eller ensemble

Terminsavgift 650 kr x2 1300 kr

Terminsavgift 2 500 kr x2 1000 kr

Att betala 2300 kr

Skillnad

-

600 kr

Instrumentkurs samt orkester eller ensemble, med fritidskortet

Terminsavgift 650 kr x2 1300 kr

Terminsavgift 2 500 kr x2 1000 kr

Fritidskortet -550 kr

Att betala 1750 kr

Skillnad

-

1150 kr

Instrumentkurs, orkester eller ensemble och hyra av instrument, med fritidskortet

Terminsavgift 650 kr x2	1300 kr
Terminsavgift 2 500 kr x 2	1000 kr
Instrumenthyra 250 kr x2	500 kr
Fritidskortet	-550 kr
Att betala	2250 kr

Skillnad

-

1250 kr

Sammanfattning av kostnadseffekter

Dessa exempel visar att den nya avgiftsmodellen, särskilt i kombination med fritidskortet, avsevärt sänker tröskeln för deltagande i Kulturskolans verksamhet.

Beskrivning

Utöver avgiftsnivåerna har Kulturskolan interna riktlinjer för korta och långa bokningsbara kurser. De reglerar tid för kursen, antal tillfällen och gruppstorlek. Kulturskolan har även bokningsvillkor för kursformaten som beskrivs i Kulturskolans kurskatalog.

Motivering

- **Ämnesneutrala kursavgifter.** Kursavgifter som utgår ifrån kursformat med färre avgiftsnivåer skapar tydliga och jämlika avgifter i hela Kulturskolan.
- **Lägre kursavgifter.** Mot bakgrund av hushållens ansträngda ekonomi kan en avgiftssänkning sänka tröskeln för deltagande i Kulturskolan.
- **Färre avgiftsnivåer.** Det blir enklare att prissätta kurser och kommunicera fyra avgiftsnivåer (650 kr, 500 kr, 250 kr och 2400 kr) än som tidigare fem (950 kr, 750 kr, 500 kr, 300 kr och 2800 kr).

Förutsättning för införande

En kommunikationsinsats och ett internt arbete i verksamhetssystemet krävs för att genomföra förslaget.

Kompensation för avgiftssänkningen

Förutsättningen för att införa lägre kursavgifter är att Kulturskolan kompenseras för minskade intäkter och därmed den minskade rambudget som en sänkning innebär. Förslaget innebär att avdelningen behöver kompensation för intäktsbortfall om 9,8 mkr per år. I årets budget har avdelningen kompenserats. 2027 behöver ytterligare medel tillskjutas då avgiftssänkningen får en helårseffekt.

Barnkonsekvensanalys

Analysen visar på att förslaget till en ny avgiftsmodell och nya kursavgifter för Kulturskolan stärker barnets rättigheter enligt barnkonventionen.

Förslaget som innebär sänkta och mer jämlika kursavgifter samt en ökad möjlighet att beviljas avgiftsfri Kulturskola kan möjliggöra för fler barn och unga att ta del av Kulturskolan oavsett förutsättningar. Detta bidrar i sin tur till att fler barn och unga kan tillgodogöra sig rätten till kultur och rätten till utveckling.

Analysen baseras på aktuell information om barn och ungas livsvillkor och avdelningens kunskap på området.

Utöver att införa förslaget till ny avgiftsmodell och nya kursavgifter behöver Kulturskolan fortsätta arbeta för att vara tillgänglig för alla som vill delta. Analysen lyfter vikten av att Kulturskolan erbjuder olika verksamheter, på olika tider och i olika format för att tillgodose så många behov som möjligt. Kulturskolan behöver skapa fler och mer dynamiska vägar för barn och unga att både hitta in i och ta del av verksamheten, men också för att ta sig vidare i sitt lärande och skapande. Detta är också ett av kulturskolans utvecklingsområden i Stockholms stads kulturskoleplan, Att växa med kultur.

Remissammanställning

Ärendet har initierats av kulturnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 2 april 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Enligt kommunfullmäktiges budget 2025 ska kulturnämnden verka för att fortsätta bredda deltagandet i Kulturskolan genom att nå barn och unga med olika socioekonomisk bakgrund och underrepresenterade grupper. Stadsledningskontoret konstaterar att kulturnämndens förslag till nytt avgiftssystem och nya kursavgifter för Kulturskolan är i linje med intentionerna i kommunfullmäktiges budget 2025 och bedöms skapa förutsättningar för ett breddat deltagandet, främst inom underrepresenterade grupper.

Reservationer m.m.

Kulturnämnden

Reservation av Isabel Smedberg-Palmqvist (L), Kristina Lutz m.fl (M) och Jonas Naddebo (C)

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra följande

Kulturskolan är en mycket värdefull verksamhet, men som länge dragit med utmaningar att nå barn och unga från olika socioekonomiska bakgrunder. Deltagandet varierar fortsatt kraftigt mellan stadsdelar. Erfarenheter visar att det inte är avgiftsnivån i sig som utgör det främsta hindret, och att det som gett bästa resultat för att bredda räckvidden är riktade, uppsökande och avgiftsfria verksamheter, ofta i nära samverkan med skola och fritids

Det är därför anmärkningsvärt att vänstermajoriteten driver igenom en modell som går rakt emot kulturförvaltningens egen analys. Förvaltningen konstaterar tydligt att generella avgiftssänkningar inte påverkar deltagandet, särskilt inte i stadsdelar med lågt deltagande. Att prioritera breda avgiftssänkningar är därmed inte bara ineffektivt, utan riskerar också att styra resurser bort från de insatser som faktiskt fungerar.

Under föregående mandatperiod infördes en mer träffsäker modell, med möjlighet till avgiftsbefrielse baserat på hushållens ekonomi i kombination med utbyggd uppsökande verksamhet. Den byggde på analys och beprövad erfarenhet och bidrog till att nå nya målgrupper. Att nu ersätta detta med en generell subvention, som i praktiken främst gynnar hushåll som redan deltar, är felprioriterat och inte den kulturpolitik vi står för.

Därtill väcker finansieringen frågetecken. Behovet av full kompensation för intäktsbortfallet lyfts av förvaltningen, men säkerställs inte i budgeten. Det riskerar att urholka Kulturskolans kvalitet och tränga undan andra kulturverksamheter.

Vi motsätter oss inte förenklingar och avgiftsförändringar som kan underlätta för verksamheten, men däremot att vänsterstyrets ideologiska utgångspunkter ges företräde förvaltningens egna erfarenheter och slutsatser. Vi vill se en fortsatt utveckling av träffsäkra avgifter och förstärkta uppsökande insatser för att nå fler barn och unga i hela staden.

Särskilt uttalande av Torun Boucher m.fl. (V), Alma Carlsson m.fl. (S) och Ylva Sjölin (MP)

Kulturskolan spelar en viktig roll för att ge alla barn och unga möjlighet att ta del av kultur och utveckla ett eget skapande. Att få spela musik, dansa, måla, spela teater eller utforska andra kreativa uttryck stärker självförtroendet, nyfikenheten och bidrar till gemenskap. Den möjligheten ska finnas för alla barn, oavsett socioekonomiska förutsättningar eller var i staden man växer upp.

I ett läge där många familjer har en pressad hushållsekonomi är det viktigt att kostnaden för barns fritidsaktiviteter inte blir ett hinder för deltagande. Tillsammans med statens neddragningar av kultur- och folkbildningsstöden har tillgängligheten att ta del av kultur försvårats. Mot den bakgrunden är den sänkning med 600 kronor per år och barn för många familjer av stor vikt. Samtidigt får fler hushåll möjlighet till en helt avgiftsfri kulturskola.

Vi ser också positivt på att avgiftsmodellen i större utsträckning utgår från kursformat i stället för ämne. Det kan bidra till mer likvärdiga villkor mellan olika kulturuttryck och ge barn och unga bättre möjlighet att välja utifrån intresse och nyfikenhet.

Sammantaget är detta ett steg i rätt riktning för att sänka trösklarna till deltagande och ge fler barn och unga i Stockholm möjlighet att ta del av kultur och utveckla sitt eget skapande.